

Dagny Joensen
Jens Kr. Vang

Leikluturin sum misbrúkari smittar familjuna:

Tekur trý ættarlið at fáa burtur

- Tá ein pápi ella
mamma fær rúsdrekka-
trupulleikar,
broystast umstøð-
urnar hjá fam-
iljuni fullkomi-
liga.

Lívsvirðini broyt-
ast, samveran í
familjuni broytist.

Kenslan av
skomm er sterk,
og verður vend
inneftir, tí eingin
tosar um trupul-
leikarnar. Mis-
nýtslan tekur
orkuna frá øllum,
og tey fáa hvør
sín „leiklut“ at
spæla fyrri at yvir-
liva, sigur Erna
Hákonardóttir
m.a. í samrøðuni

bláð, tí Erna Hákonardóttir
verjur síni viðskiftafólk.

Bert vil hon upplýsa, at
eini 20 fólk eru í viðgerð
um vikuna, umframt at hon
heldur skeið t.d. í Kvinnu-
húsinum og familjuseið og
skeið fyrri børnum og ung-
um.

Hon hevur ongantíð lýst
við, at Viðgerðarstovan er
sett á stovn. Tað eru bert
munnlig viðmæli, sum fáa
fólk at venda sær til henn-
ara.

- Eg eri einsamøll í starvi,

og tað er mangan tungt ar-
beiði, men royndir mínar
prógva, at brúk er fyrri við-
gerð av hesum slag. Eg vildi
kortini verið partur av bóli,
sum arbeiddi við rúsdrekka-
trupulleikum, men vónandi
fáa vit ein skipaðan alko-
holpolitikk í Føroyum. Stór-
ar broytingar fara fram inn-
an alkoholviðgerð, og vitan-
in er tøk á økinum, sum
betur kundi fingið fólk at
skilja, hvussu skadd familj-
an við rúsdrekkastrupulleik-
um er, sigur Erna. H o n

Erna Hákonardóttir, alkoholráðgevi: - Tað er umráðandi,
tá farið verður undir at viðgerða fyrri rúsdrekka misnýtslu,
at eisini familjan fær stuðul og ráðgeving

tey flestu. Børnini halda, at
hóast tey høvdu sagt øðrum
frá, hvussu stóðan var
heima, so hevði eingin hild-
ið tað verið eftirfarandi.

Nógv børn halda, at ein-
asti møguleiki er at ríma
heimanifrá, og nøkur hava
serliga nevnt sjálmorð sum
eignaasta møguleika.

- Serýðkenni er eisini, at
børnini ikki fáa foreldrin í
talu. Royna tey at tosa við
foreldrin um at gevast at
drekkja, so svara tey ikki ella
gerast í øðini.

- Hetta er í stuttum viður-
skiftini, sum børn hjá mis-
nýtarum liva undir. Tað er
tí av stórum týðningi, at
børnini ikki verða slept upp
á fjall, tá misnýtarin fer í
viðgerð.

- Øll familjan er sjúk, og
hevur lært at liva við sjúku-
ni, sum vóru tey sjálvi mis-
nýtarar. Tí er umráðandi, at
familjan ikki verður slept
upp á fjall. Hon hevur eins
nógv brúk fyrri stuðul og
ráðgeving, sum misnýtarin.

- Teir serkønu siga, at tað
skulu trý ættarlið til at rætta
eina familju upp aftur, sum
hevur havt rúsdrekkastrupul-
leikar, sigur Erna Hákonar-
dóttir.

- Hvussu er stóðan í dag,
í mun til fyrri 10 árum síðan?

- Tað er torført at siga
nakað ávíst um tað. Um eg
skal meta um stóðuna, tá eg
kom higar, so drukku fleiri
fólk stóran nøgd, meðan
tað í dag verður drukkið
meira javnt.

- Ein broyting er tó til tað
betra. Tað er, at nógv fleiri
fólk venda sær nú til mín,
sum ikki vóru í viðgerðar-
skipanini fyrstu tíðina.

Upplýsandi tiltøk

- Hetta haldi eg vera úrsliit
av upplýsandi tiltøkum,
sum Rúsdrekka- og Narko-
tikaráðið seinastu árin hevur
skipað fyrri. Ráðið skal
eiga rós fyrri sítt arbeiði, eitt
nú við at upplýsa um rúsdrekka-
strupulleikar á ar-
beidsplássum og aðrastaðni.
Fleiri arbeiðspláss hava tik-
ið tað til sín, og hava inn-
ført rúsdrekkaolitikk.

- Nú fáa fólk við rúsdrekka-
strupulleikum oftari
at vita, at um tey ikki gevast
at drekkja, so verða tey upp-
søgd.

- Tað hevur fingið nógv
fólk at venda sær til mín,
og tibetur meira sannførd
um sína stóðu. Tá arbeiddi
er í vanda, eru fólk betur
før fyrri, at gevast at drekkja,
sigur Erna Hákonardóttir,

sum als ikki vil skera øll
fólk yvir ein kamb og siga,
at øll skulu gevast at drekkja.

- Tað eru fólk, sum duga
at vanda sær um alkohol, og
eg haldi, at tað er í lagi, tá
fólk fáa sær vín afturvíð
matinum, ella drekkja ein
littlan o.s.fr.

- Vandi er ikki fyrri, at øll
gerast misnýtarar av teirri
orsøk. Bert eru tað nøkur,
sum ikki tola rúsdrekka og
tí verða bundin av hesum,
men tá eginleikin í alkoholi-
num stýrir menniskjnum,
so er vandi á ferð.

- Vit skulu tosa meir um
eginleikarnar í rúsdrekka,
og hvussu vit skulu hand-
fara tað, sigur Erna Hákon-
ardóttir.

Misnýtarar allastaðni

Hesi fólk koma ør øllum
sosialum støttum í samfel-
agnum. Øll hava felags, at
tey eru komin so langt út,
at tey hava ikki longur hava
tamarhald á rúsdrekkanýtslu.

Eru misnýtarar væl fyrri,
hava teir familju og arbeiði,
men tað eru eisini teir, sum
hava mist alt. Tað er umráð-
andi at fólk koma í viðgerð
áðrenn tey t.d. eru komin
so langt, tí tað er lættari at
venda góðini.

- Eg plagi at siga, at bati
merkist eftir fáum mánað-
um, men at basta misnýtslu-
ni tekur eitt ella tvey ár.
Aðrastaðni eru fólk í við-
gerð í tvey - trý ár aftaná at
tey eru givin at drekkja, sig-
ur Erna Hákonardóttir.

- Hesar mánaðirnar royni
eg at motivera fólk til at
halda seg edrúan, og m.a.
at fara á AA-fundir. Ofta
hava fólk áður havt tilknýti
til samkomu ella feløg, og
ein háttur at byggja seg upp
aftur, er at leita aftur til hesi
støðini.

- Rúsdrekka misnýtarar
eru so ómetaliga illa fyrri,
og tí geri eg nógv fyrri at fáa
teir at verða luttakar í livin-
um, eins og teir vóru, áðrenn
rúsdrekka tók valdið,
sigur Erna Hákonardóttir.

- Tað er til fánýtis, at fáa
fólk at leggja av, um ikki
annað í livinum broytist, og
tá er vandin nógv størri, at
tey detta út aftur, sigur Erna
Hákonardóttir.